

יישומי מדיה דיגיטלית ורשתות חברתיות בהוראה ובלמידה

תמי זייפרט^a, מכללת סמינר הקיבוצים

יישומן של סביבות ווב 2.0 ומדיה חברתית בהוראה ובלמידה מזמן הוראה מכוונת לומד, שיתופית ויצירתית. מאמר זה מציג את מקומה של המדיה החברתית בהוראה ובלמידה במוסדות החינוך הגבוה ומציע שימושים ויישומים במגוון סביבות של מדיה חברתית, בעיקר בסביבות פייסבוק, טוויטר, ווטסאפ ואינסטגרם.

תמי זייפרט

בכך שהידע נבנה אצל הלומד ולא מתגלה או מועבר⁷, המקדמות חוכמה קולקטיבית, נגישות לנתונים בקנה מידה רחב, תהליכי שיתוף תוכן גולשים, ולקידום הבעה עצמית ותחושת בעלות על החומר שכתבו⁸. קינג⁹ דיבר על המרצה כמנחה ולא כעל נואם מעל במה "sage on the stage" ופרדיגמת ההוראה ממוקדת המורה הומרה לפרדיגמת ההוראה ממוקדת תהליך למידה¹⁰, שבה הלומד מעורב בהבניית ידע באופן משמעותי שתורם לזכירה¹¹. המדיה החברתית, המעוגנת בעולם הווב 2.0, מזמנת מודל הוראה המאופיין בשיתופיות, ברשת אינטראקציות בין המשתתפים, בלומד עצמאי ובמגוון אפשרויות של תקשורת ושיתוף פעולה^{12,13}. האינטרנט אינו עוד חד-כיווני ונשלט בידי מספר מצומצם של יוצרי תוכן, אלא הוא פתוח ודמוקרטי, וכל אדם עם תקשורת אינטרנט ודפדפן יכול להשתתף, ליצור, לעבוד במשותף, לנהל ולשתף.

מאמר זה מציג את מקומה של המדיה החברתית בהוראה ובלמידה במוסדות החינוך הגבוה ומציע שימושים ויישומים בארבע סביבות של מדיה חברתית - פייסבוק, טוויטר, ווטסאפ ואינסטגרם. כמי שעוסקת מעל עשור ביישום סביבות ווב 2.0 ומדיה חברתית בהוראה ובלמידה, אני מתרשמת שההתנסות עם סטודנטים בסביבות אלו מזמנת הוראה מכוונת לומד, שיתופית ויצירתית¹⁴.

בשלושת העשורים האחרונים אנו עדים למהפכה טכנולוגית שתוצאותיה משפיעות על הדרכים שבהן אנו יוצרים ידע, מתקשרים, לומדים ומלמדים. האינטרנט הוא כבן 45 שנים, ובכמחצית מזמן זה הוא נגיש לכלל הציבור. המדען הבריטי סימוטי (טים) ברנס-לי, מי שנחשב לממציא האינטרנט, חזה כבר ב-1989 את האינטרנט כמרחב שבו לכל אחד תהיה גישה מיידית לא רק לצורכי גלישה, אלא גם לשם יצירת תכנים¹. בעידן הווב 1.0 (1992-2000) יכולנו לצרוך מידע, אך רק מתי מספר היו אמונים על פרסום תכנים. בעידן זה החלוקה בין מי שִׁצַר את המידע, מי שהפיץ אותו ומי שצרך אותו, הייתה ברורה.

תוך כדי עידן זה התפתח עידן חדש, הווב 2.0, המכונה "אינטרנט קריאה-וכתיבה"^{2,3}. ברונס, חוקר מדיה חברתית, טבע עבור עידן זה את המונח Producersage שהוא שילוב של המילים usage ו-produce⁴. עידן הווב 2.0 קידם טכנולוגיות מבוססות ענן שהפכו את המידע לזמין ונגיש מכל מקום ובכל זמן, ובכך גרמו לשינוי בדרך שבה אנשים מעבדים מידע ואפשרו לסביבות המדיה החברתית לפרוץ^{5,6}. אף על פי שיישומי המדיה החברתית לא יועדו מלכתחילה לתחום החינוך, אנשי חינוך ראו במדיה פוטנציאל עצום לקידום וליישום של תיאוריות למידה קונסטרוקטיביסטיות (שם כולל לגישות הדוגלות

a ד"ר תמי זייפרט, ראש תקשוב אקדמי והוראה מקוונת, tami.seifert@smkb.ac.il

מקצוע לנהל אינטראקציה עם קבוצה גדולה של עמיתים בהתאמה לתחומי הדעת והצרכים. כדוגמה, קנלי²⁰ מציג יישום של הרשת החברתית Myspace ללימוד על סלעים ומינרלים. ברשת זו חברי הרשת "לובשים דמות" ומייצגים סלעים ומינרלים שמנהלים אינטראקציה ביניהם. קנלי מציע שהחלטה להשתמש ברשת חברתית תתבסס על שני קריטריונים: תחושת נוחות עם הסביבה הלימודית והתאמת הסביבה לפעילות שבה היא מיועדת ליישום. התאמת הסביבה לפעילות יכולה להתבטא לדוגמה באפשרות של המשתתפים ליצור קבוצה שמהווה יישום ייחודי לסביבת הרשת החברתית, כדי להבטיח תקשורת מיטבית ואפשרות ללמידה, לשיתוף ולתמיכה בלמידה. המגוון הגדול של סביבות הלמידה העומד לרשות המרצה מחייב היכרות טובה עם כל אחת מהן והכרת היתרונות והחסרונות, האתגרים והמגבלות, לשם בחירה מושכלת ביניהן לשימוש למטרה מסוימת בהוראה.

דוגמאות ליישומי מדיה חברתית בהוראה ובלמידה באקדמיה

השימוש ביישומי מדיה חברתית נפוץ כיום בהוראה האקדמית. סקר שבדק את השימוש במדיה חברתית בקרב מדגם מייצג (שייצוגיותו מוסברת במפורט במאמר) של סגל הוראה מכלל מוסדות החינוך הגבוה בארצות הברית²¹, מצא שלפחות שני שליש מאנשי סגל ההוראה שילבו בהוראתם מדיה חברתית. השילוב מתבטא במהלך השיעור, בקריאה של חומרים מקוונים, בפרסום בבלוג או בפורום, בפרסום תגובות לשאלות או במסגרת דיונים באתר של מדיה חברתית ועוד. השימוש הנפוץ ביותר (דווח על ידי 80% מאנשי הסגל) כלל צפייה בסרטונים במהלך השיעורים, פרסום סרטונים לאחר השיעורים או הצגתם כמשימת צפייה לקראת השיעור. לשימוש ביישומי מדיה חברתית יתרונות לימודיים רבים. בלימודי כלכלה למשל הוא נמצא כמגביר את ההבנה של רעיונות כלכליים, מזמן זכירה לאורך זמן ומגביר את העניין והמעורבות של הסטודנטים²². השימוש במדיה חברתית יכול להוביל ליצירתיות ולמעורבות של לומדים שקטים - אלו שאינם נוטים להשתתף בשיעורים, ולעודד דיונים בשיעור ומחוצה ל²³⁻²⁵. מדיה חברתית יכולה לשמש גם סטודנטים המעוניינים להעמיק בלמידה לאחר השיעור²⁵, להשלים את הקשר החברתי החסר בהוראה מקוונת^{23,24} ולהרחיב את הדיון מעבר לגבולות השיעור^{25,24}. להלן הצעות לקידום הלמידה בשימוש בהוראה בארבעת היישומים של אמצעי המדיה החברתית: פייסבוק, טוויטר, ווטסאפ ואינסטגרם.

עולם הווב 2.0 וסביבות המדיה החברתית והרשתות החברתיות

ניתן למיין את מגוון כלי המדיה הדיגיטליים באופן הבא: (1) כלים לכתובה חווייתית ושיתוף מקורות (בלוג, טוויטר); (2) כלים לשיתוף מדיה ותיוג (פליקר, אינסטגרם ויוטיוב); (3) יישומי רשת חברתית המאפשרים יצירת רשת סמנטית (פייסבוק ולינקדין); (4) כלי תקשורת סינכרוניים וא-סינכרוניים (דוא"ל, סקייפ, ווטסאפ)¹⁵.

בדו"ח Horizon 2014 המסכם מחקר שנועד לזהות ולתאר מגמות וטכנולוגיות שתהיה להן בעתיד השפעה גדולה ביותר על החינוך, ההוראה והמחקר, מציינים המחברים את השינוי שחל בשנים האחרונות בדרכי התקשורת בין אנשים¹⁶. בין העובדות שזוהו: יותר מ-1.2 מיליארד אנשים משתמשים בפייסבוק באופן שוטף, 2.7 מיליארד אנשים (כמעט 40% מאוכלוסיית העולם) משתמשים ברשתות חברתיות, וב-25 הפלטפורמות המובילות בעולם יש 6.3 מיליארד חשבונות (של מורים, סטודנטים, תלמידים, מדענים ואחרים).

הלומד בעידן סביבות הווב 2.0 וכלי המדיה החברתית

הסטודנטים של היום לומדים באופן בלתי-פורמלי ממגוון מקורות ויכולים לבחור מבין מגוון של אמצעי למידה ודרכי למידה המותאמים להם באופן אישי, בשונה מדרך הלמידה המסורתית שיסודותיה בלמידה פרונטלית או קבוצתית. הנגישות להשכלה מתאפשרת בבחירה של תכנים, רמת לימודים, דרכי למידה, וכמובן גם זמן, מקום וקצב הלמידה. סביבות למידה כדוגמת סרטוני TED, חומרי אקדמיים קהאן וקורסים בסגנון MOOC, עושות שימוש במדיה החברתית לתקשורת וליצירת שיתופיות בין הלומדים. התקשורת והשיתופיות במהלך הלמידה מאפשרות ללומדים למידה מקהיליית האינטרנט, יצירת ידע ותרומת ידע לקהילה.

פרנסקי¹⁷ מציג את החשיבות לכך שמורים ילמדו להכיר את השפה ואת דרכי החשיבה השונות של הסטודנטים - "הילידים הדיגיטליים" - וייעזרו באמצעים הטכנולוגיים לצורכי הוראה. ללא הכרה מספקת של עולם הסטודנטים ודרכי חשיבתם, קיים חשש שהלימודים לא יהיו רלוונטיים או מספיקים לשם השתלבותם במערך העבודה¹⁸. לשוק העבודה נדרש כיום לומד בעל ידע, מיומנויות וכישורים, המסוגל לקבל החלטות חשובות ומורכבות, להיות מוכוון אישית ללמידה לאורך החיים ובקי בשימוש ברשתות תקשורת הן כיוצר והן כמשתתף⁴. תהליך הלמידה האישי נתפס כתהליך שיתופי נרחב שמוזן מאינטראקציה עם קהיליית הרשת העולמית¹⁹. אנשי חינוך בהשכלה הגבוהה צריכים לבחון באופן רציני את הפוטנציאל של סביבות אלו להוראה כדי לעשות בהן שימוש מכוון ומתוכנן, לתת מענה אופטימלי לצורכי הסטודנטים ולהגביר את סיכויי ההצלחה שלהם בלמידה.

העצמת המרצה בעידן הווב 2.0

רשתות חברתיות מקוונות מאפשרות לשתף רעיונות, עמדות, דעות והצעות עם אוכלוסייה רחבה. הרשתות מאפשרות לאנשי

הוצג בפייסבוק כלי ציר הזמן ובשלב שלאחר מכן הסטודנטים התנסו ביצירת ציר זמן שיתופי תוך שיתוף נקודות המבט השונות שנחקרו על ידי כל אחד מהסטודנטים. כך התקבל מידע מגוון על הדמות שנבחרה.

ו. עבודה בקבוצות: אפשר לעבוד בקבוצה הפתוחה לכלל משתמשי הרשת או בקבוצה שהיא סגורה למשתתפי הקורס בלבד. לחלופין, אפשר לעבוד בקבוצה סודית שרק משתתפיה יודעים מיהם החברים בה. יתרונות הקבוצה הסגורה והקבוצה הסודית באפשרון חופש ביטוי לחברים בהן מבלי להיות מאוימים מחשיפה רחבה³⁰. יתרונות הקבוצה הפתוחה בהיותה זמינה לשיח או דיון בהקשר רחב ובתפוצה גלובלית. לשפת שיח לועזית יתרון ברור בתפקוד של קבוצה פתוחה כאשר מעוניינים בשיתוף דעות מהקהילה העולמית-הגלובלית.

טוויטר (<https://twitter.com>) - זהו מיקרובלוג שנוצר ב-2006, המוגבל לכתיבה של 140 תווים (אותיות וסימני כתיב) לפוסט ("ציוץ"), והשימוש בו מתאים לפעילויות שתמצות וחיידוד המסר מהווים בהן יתרון, כמו בתחומי דעת שבהם נדרש לכתוב במדויק ובמכוון לקהל יעד. הטוויטר מאפשר לעקוב אחר משתמשים, לשאול ולהשיב על שאלות, להרחיב דיונים מעבר לשיעורים וללמוד לכתוב באופן מהודק, תמציתי וחד. לדוגמה, נמצא כי כתיבת מסרונים קצרים בטוויטר מסייעת לסטודנטים לכלכלה להיות כותבים טובים יותר³¹.

דוגמאות לפעילויות לימודיות בטוויטר:

- דיון בטוויטר תוך כדי צפייה בווידיאו במהלך שיעור.
- ליווי השיח של המרצה בזמן השיעור בהקרנת ציורים של הסטודנטים המביעים הערות, שאלות והתייחסות לשיח.
- יצירת קישורים לחומרי קריאה מעניינים, הצגת שאלות של סטודנטים לקראת שיעור והצגת תמונות ופוסטרים רלוונטיים לשיעור.
- מעקב אחר חשבונות בטוויטר של אנשים מובילים בתחום שבו עוסק הקורס ואחר דיונים הרלוונטיים להם.
- תרגול בקורסים הדורש כתיבה תמציתית.
- לשם עבודה בקורס מסויים עם טוויטר, מומלץ להגדיר השטאג (#, hashtag) שמשמעו מילת מפתח המאפשרת לתייג ציורים למעקב עתידי. לדוגמה, בהתנסות שערךנו בשיעור מקוון קבענו שעה לקיום דיון בטוויטר והגדרנו מילת מפתח לקיום השיח. במהלך השעה הוגדרו על ידי המרצה חמש סוגיות לדיון, ובין הסוגיות ניתן די זמן להתייחסות של הסטודנטים. בסיומה של הפעילות נותר תיעוד הפעילות כתרומה לאלו שלא השתתפו ולמטרת עיון עתידי בתוצרי המפגש.
- וואטסאפ** (<https://web.whatsapp.com>) - זוהי אפליקציית הודעות מיידיות שקיימת מאז 2010 וסחפה משתמשים רבים. היא מאפשרת למשתמשים להעביר מסרים בין המכשירים השונים ללא שימוש בהודעות sms וללא תשלום עבור ההודעות. בוואטסאפ ניתן לכתוב ולהקליט הודעות. בזומה לפייסבוק, ההודעות והקבוצות בוואטסאפ הן בשליטתם המלאה של המשתמשים. דוגמאות לפעילויות לימודיות בוואטסאפ:
- א. בניית סביבת למידה המשמשת את הסטודנטים ליצירת קבוצות קשר, קבוצות עניין וקבוצות למידה.
- ב. קבלת עדכונים ומענה מידי לשאלות או הפצה נוחה וקלה של מידע באמצעות קבוצה.
- ג. קיום תקשורת בין סטודנטים בפעילויות, לדוגמה בפעילות

פייסבוק (<https://www.facebook.com>) היא הרשת החברתית הגדולה בעולם. היא נפתחה לציבור בשנת 2006 ומהווה סביבת למידה נגישה היוצרת בקרב משתמשיה מעורבות ותחושת זהות והשתייכות לאזרחות הרשת. השימוש בפייסבוק מאפשר למשתמש פרטי לצרף חברים באמצעות שליחת בקשת חברות (מספר החברים המקסימלי עומד על 5,000). כל משתמש פייסבוק יכול ליצור דפים אישיים שאליהם ניתן להתקשר באמצעות "לייקים" שמספרם יכול להגיע לעשרות מיליונים. בפייסבוק אפשר לחפש חברים, לתייג אנשים בתמונה או בפוסט, לשלוח בקשות חברות ולהזמין חברים ולהוסיף סימן "לייק" לדף האישי או לאירוע מתוכנן. ניתן גם להגדיר גלריית תמונות, גלריית וידאו או מוזיקה שיתופית. פייסבוק כוללת מגוון של יישומים ואפליקציות הניתנים להוספה לדף האישי. תכונות אלו הופכות את פייסבוק לסביבה העשויה לקדם למידה ולפתח אצל הלומדים אחריות ללמידה ורמת השקעה גבוהה²⁶. ניתן להשתמש בפייסבוק בהוראה במגוון פעילויות שמאופיינות במיידיות הפרסום. ניסוי שערךנו בשימוש בסביבה זו במהלך שני סמסטרים אקדמיים בשילוב עם המערכת לניהול למידה Moodle, הראה כי סביבה זו מועילה בליווי של קורס כנדבך להעשרה ושיתוף ולהצגת חומרים ו/או פעילויות בזמן אמת²⁷.

להלן אפשרויות אחדות לפעילויות לימודיות בפייסבוק:

- העלאת שאלות ונושאים לדיון.
- העלאת סרטונים וחומרים ויזואליים כדוגמת מפות מושגים שבאמצעותן הסטודנטים מעדכנים את חבריהם ומשתפים אותם במיפויים שונים, כדוגמת מיפוי הרשת המקצועית שלהם (Personal Learning Network).
- הצגת סקרים שדורשים הצבעה או בחירה באפשרות המתאימה או פרסום אירוע ובקשה לאישור השתתפות. את הסקר ניתן לשתף עם חברים בודדים, עם כלל החברים או עם קבוצה מוגדרת, ואף ליצור סקר ציבורי.
- שיתוף חומרים במהלך שיעורים ובעקבותיהם.
- יצירת ציר זמן שיתופי, בנוסף לאפשרות ליצירת ציר זמן אישי (לדוגמה: ציר זמן ישראלי²⁸, Inventions of the 20th century²⁹). ציר זמן הינו פונקציה שקיימת בדפים האישיים בפייסבוק המאפשרת להציג בפרופיל אירועים שהתרחשו לאורך זמן. את הפונקציה הזאת אפשר לרתום לצורכי הוראה. כל פרט בקבוצה (או כל קבוצה) יכולים לתרום לבניית חלק מציר הזמן, בזכות שם משתמש וסיסמה אחידים לכולם. לדוגמה, פעילות שהופעלה בשיעור על ידי שתי סטודנטיות שבחרו להתמקד בדמותו של ג'יימס נייסמית' - ממציא משחק הכדורסל. הסטודנטים התבקשו לרשום במסמך גוגל דוקס שיתופי את ההיבט שהם מעוניינים לחקור. לאחר מכן

נקודות נוספות בהקשר לשימוש במדיה חברתית

בסקירה זו הצגתי בקצרה ארבע סביבות של מדיה חברתית מבין הללו הנפוצות ביותר מבחינת מספר המשתמשים, אולם מגוון הסביבות של המדיה החברתית הוא רחב ביותר. קיימות סביבות לאוצרות מידע (curating information) מהרשת כדוגמת Pearltrees המאפשרת שמירה, ארגון, ניהול, שיתוף וצפייה במאגר קישורים דינמי המתעדכן באופן שוטף. דוגמה נוספת היא Pinterest שמאפשרת גם היא לשותף תכנים ויזואליים כדוגמת תמונות וסרטוני וידאו ולקטלגם על פי תחומי עניין. קיימות גם סביבות לכתיבה שיתופית במסמכי גוגל דוקס, תרומת ערכים בוויקיפדיה וסביבות ענן לניהול משותף של למידה ופרייקטים. ניתן גם ללוות את ההוראה בערוץ יוטיוב שבו מרוכזים כל הפלייליסטים (רשימות השמעה וצפייה) של השיעורים וסטודנטים יכולים להקשיב להם, לצפות בהם ולעקוב אחריהם. לרשות החוקרים עומדים גם מגוון כלים וערוצים ליצירת פרופיל אישי, כדוגמת לינקדין ו-Google Scholar וגם פרופיל מקצועי-מדעי דוגמת Researchgate ו-Academia.com. סביבות אלו יוצרות בסיס לתקשורת מקוונת, שיתוף ידע, תקשורת בין מומחים ועידוד עבודה שיתופית בתוך הקהילה האקדמית, ומגבירות את הנראות של העבודה המדעית.

אך לשימוש בסביבות המדיה החברתית בזמן השיעורים יש מגבלות ובעיקר הסחת דעת בזמן שיעור (המפריעה בעיקר לבעלי לקויות למידה), בזבוז זמן, הסטת התקשורת בשיעור לשיח בין סטודנטים, הצורך במעורבות המרצה בשעות שמעבר לזמן השיעור ואפשרות כתיבה עם שגיאות תחביר. כמו כן, לשם הכנסת שימוש במדיה חברתית בכיתה, המרצה נדרש להיכרות טובה עם הסביבות השונות של מדיה חברתית ועם דרכי יישומן בתחום הדעת הנלמד. נוסף על כך, בעת שימוש במדיה חברתית חשוב להיות מודעים לאפשרויות הגדרת הפרטיות של המרצה והסטודנטים ברשתות השונות ולכך שהתוכן שאנו מייצרים ברשתות החברתיות עשוי להיות חשוף מבלי שהתכוונו לכך. השתתפות ברשת חברתית המחייבת רישום בדומה לפייסבוק גורמת לבעייתיות אצל חלק מהמשתמשים הפוטנציאליים, אלו שמטעמים אידאולוגיים או דתיים מנועים מלהשתמש ברשת החברתית. במקרה של סביבה פתוחה למעקב חופשי כדוגמת טוויטר, קיים צורך בהתמודדות עם משתמשים ועוקבים לא רצויים. הכתיבה הבלתי-קפדנית ברשת עלולה לפגוע בניסוח התוכן, באיכות הכתיבה וביכולת להעביר מסר ברור²¹. כל אלו מחייבים את המרצה להגדיר ציפיות ברורות ולקבוע כללי שימוש מובחנים במדיה חברתית במסגרת הקורס.

לסיכום, סביבות המדיה החברתית פותחות דרכים חדשות ומגוונות ללמידה ולתקשורת לאורך החיים ולהתאמה לצורכי המאה ה-21. סביבות אלו מאפשרות שינוי בפרדיגמת ההוראה והגדרה מחדש של תפקיד הלומד, המורה, המידע, מרחב הלמידה, האינטראקציה ביניהם ומשמעות סביבת ההוראה, דרכי הוראה ומטלות ההוראה בעידן הגלובלי-דיגיטלי. סביבות המדיה החברתית, שלא יועדו מלכתחילה להוראה, אינן מחליפות דרכי הוראה קיימות אלא מגוונות אותן ומקדמות תהליכי הוראה ולמידה. שינוי בדרך ההוראה הינו מחויב המציאות. חשוב שאנשי חינוך ירכשו כלים ליישום של מגוון דרכי ההוראה וגם יהיו מעורבים בחשיבה ובדין בדבר מקומה של המדיה החברתית בתהליכי הוראה ולמידה ובהובלת שינוי

שנערכה בנוסח "חפש את המטמון" בתחנות ברחבי הקמפוס. מחפשי המטמון היו קבוצות של סטודנטים, וסביבה זו, מעצם זמינותה, אפשרה קשר שוטף בין קבוצות הסטודנטים ואף אפשרה לשותף מיקומים ברחבי הקמפוס בעזרת צילום תחנות והפצתן בווטסאפ לקבוצות שהתקשו במציאת תחנות מסוימות. במידת הצורך הפצת המידע הייתה באמצעות הקלטה של הנחיות קוליות.

ד. ניהול דיון קצר בנושא מסוים. את השיח בדיון זה ניתן לסמן בצלמית נבחרת לשם הבחנתו מההתכתבות השוטפת.

ה. העלאת שאלות הבהרה במהלך שיעור, שליחת תמונות או סקיצות להתייחסות והפצת הודעות.

אינסטגרם (<https://instagram.com>) - אפליקציה הקיימת החל מ-2010 ומאפשרת צילום ושיתוף של תמונות ושל סרטונים באורך של עד 15 שניות. האפליקציה מאפשרת הוספה של מסננים גרפיים שונים לתמונות לקבלת מראה מקצועי, הוספת כתוביות, עריכת וידאו והפצת תמונות ווידאו ברשתות חברתיות. ניתן להגדיר חשבון פרטי למשתמש וגם להגדיר קבוצה משותפת לצורכי פעילות מסוימת. בדומה לטוויטר ולרשתות אחרות, ניתן להשתמש בהשטאג לתיג נפרד של כל פעילות. ההשטאג מרכז את ההתכתבות ומקל את הנגישות למידע בעקבות הפעילות. דוגמאות לפעילויות לימודיות באינסטגרם:

א. שימוש בתמונות וסרטונים בשיעורים שנידונים בהם מרכיבים ויזואליים כמו שיעורי אמנות, צילום מיידי ושיתוף בחוויה אישית וייצוג חומר לימודי בתמונה, בגרפיקה ובאינוגרפיקה (הצגה חזותית ותמציתית של מידע, רעיונות ומגמות, המיועדת לתת להם ביטוי ולהמחיש אותם). התמונות והסרטונים יכולים להיות מופקים על ידי סטודנטים. הסטודנטים היוצרים את התכנים יכולים לשותף את התמונות והסרטונים עם סטודנטים אחרים ולזכות בתגובות.

ב. הצגת תמונה כבסיס לדיון וכתיבה.

ג. הפקת סרטונים מתמונות סטטיות וקטעי וידאו שצולמו במהלך סיורים.

ד. שימוש בסרטונים קצרים בלימוד שפה לצורכי הגייה נכונה.

ה. הצגת רעיון בסרטון וידאו קצר. לדוגמה: הצגת תשובות לשאלות נפוצות בקורס מקוון, הדרכה קצרה לפעילות או תהליך, יצירת פורטפוליו אישי וקידום אירוע או מוצר.

ו. אפשר להתאים את היישומים לתחומי הדעת השונים. אפשר למשל לבקש מהסטודנטים להעלות תמונה שקשורה לנושא הנלמד ולתייג אותה, אם לתיג יכולה להיות תרומה לדיון או לתהליך הלמידה. ניתן לבחון את אינסטגרם גם ככלי שיווקי ופרסומי, ללמוד על מגמות ולהפיק מכך למידה, ניתן לחקור ולהשוות בין תרבויות בעזרת נתוני מיקום ועל סמך תמונות שצולמו במקומות גאוגרפים שונים, ניתן לבצע מעקב אחר צמחים ולשתף פרויקטים ותמונות של תופעות טבע שונות מרחבי הרשת.

תכונות נוספות של אמצעי המדיה שהצגנו עד כה הן: שיתוף פוסטים באינסטגרם בזמן אמת עם סביבות מדיה נוספות כדוגמת פייסבוק וטוויטר לשם הרחבת התפוצה שלהם, מבלי הצורך לפרסם בנפרד בכל אחת מהרשתות. באינסטגרם ובטוויטר ניתן ליצור סביבה שבה המרצה אינו רואה את הפרופיל האישי של הסטודנט וגם הסטודנטים אינם רואים את הפרופיל של המרצה. טוויטר, אינסטגרם ופייסבוק מאפשרות ניהול תקשורת פרטית בין מרצה לסטודנט ובין הסטודנטים לבין עצמם.

